Etuuspalvelut
Lakiyksikkö
Toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskus

22.4.2020

Kela 40/010/2020

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 22.4.2020 / Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 ja 8 luvun sekä työttömyysturvalain 2 a luvun 13 §:n ja 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalausunto

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Kansaneläkelaitokselta (Kela) lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 ja 8 luvun sekä työttömyysturvalain 2 a luvun 13 §:n ja 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja työttömyysturvalain väliaikaista muuttamista. Työttömyysturvaoikeuteen liittyvät muutosehdotukset liittyvät TE-toimiston toimivallassa oleviin seikkoihin eivätkä siten suoraan vaikuta työttömyysturvan toimeenpanoon Kelassa. Esityksessä kuitenkin todetaan aiheellisesti, että myös työttömyysetuuden maksajien työmäärä voi kasvaa, jos TE-toimistot korjaavat jo annettuja työvoimapoliittisia lausuntoja takautuvasti.

Työnhaun voimassaoloa koskevan muutoksen yhteydessä on erikseen todettu, että työ- ja elinkeinotoimistolla ei ole keinoa selvittää niitä henkilöitä, joiden työnhaku ja oikeus työttömyysetuuteen tulisi palauttaa siirtymäsäännöksessä tarkoitetulla tavalla voimaan takautuvasti ennen lain voimaantuloa. Tästä syystä säännöksen takautuva soveltaminen edellyttäisi henkilön pyyntöä. Henkilön omaan pyyntöön rinnastettaisiin esimerkiksi työ- ja elinkeinotoimiston muun asian yhteydessä tekemä havainto työnhaun voimassaolon palauttamistarpeesta, asiaa koskeva muutoksenhaku sekä työttömyysetuuden maksajan pyyntö. Kelan näkemyksen mukaan työ- ja elinkeinotoimiston tulisi lisäksi pyrkiä korjaamaan virheelliset työvoimapoliittiset lausunnot käytettävissään olevien tietojen perusteella.

Työttömyysetuusoikeuteen ehdotetut muutokset ovat vallitsevassa pandemia- ja työllisyystilanteessa perusteltuja työnhakijoiden toimeentulon varmistamisen näkökulmasta. Yhdessä muiden väliaikaisten työttömyysturvamuutosten kanssa ne kuitenkin lisäävät työnhakijoiden neuvonnan tarvetta. Kun useita säännöksiä muutetaan samaan aikaan, lisääntyy riski, että työnhakijat eivät pysy selvillä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

Anne Neimala
etuusjohtaja

Pasi Pajula
toimeentuloturvaetuuksien osamiskeskuksen päällikkö